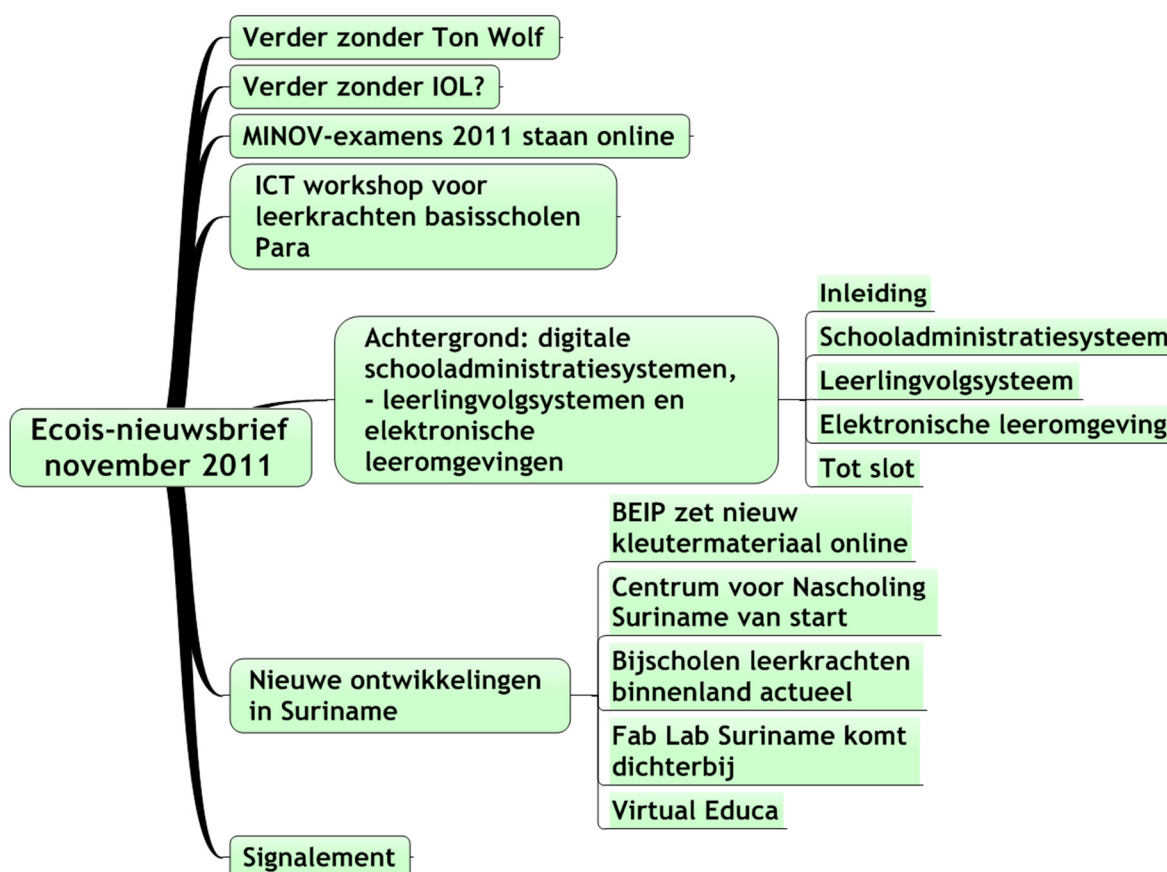

Expertisecentrum Onderwijs & ICT Suriname

info@ecoisonline.org

Ecois-nieuwsbrief november 2011

Aan de abonnees op de gratis Ecois-Nieuwsbrief*)

Hierbij bieden wij u de editie november 2011 van de Ecois-nieuwsbrief aan.

Met vriendelijke groet,

het Ecois-team, Pieter van der Hijden (Sofos, pvdh@sofos.nl), Marco Ligtvoet (IOL, mjwligtvoet@hotmail.com) en Lucenda Plet (IOL, p_lucenda@hotmail.com).

*) U ontvangt deze Nieuwsbrief (max. 6 maal per jaar) omdat u ooit aan onze bijeenkomsten heeft deelgenomen of omdat wij om andere redenen aangenomen hebben dat u in ons werk geïnteresseerd bent. Wilt u de Nieuwsbrief niet meer ontvangen, laat ons dat dan even per e-mail weten (administratie@ecoisonline.org).

Inhoudsopgave

1 Verder zonder Ton Wolf	3
2 Verder zonder IOL?	4
3 MINOV-examens 2011 staan online	4
4 ICT workshop voor leerkrachten basisscholen Para	5
5 Achtergrond: digitale schooladministratiesystemen, - leerlingvolgsystemen en elektronische leeromgevingen.....	7
5.1 Inleiding	7
5.2 Schooladministratiesysteem.....	7
5.3 Leerlingvolgsysteem	8
5.4 Elektronische leeromgeving	9
5.5 Tot slot.....	9
6 Nieuwe ontwikkelingen in Suriname	10
6.1 BEIP zet nieuw kleutermateriaal online	10
6.2 Centrum voor Nascholing Suriname van start.....	10
6.3 Bijscholen leerkrachten binnenland actueel	10
6.4 Fab Lab Suriname komt dichterbij	11
6.5 Virtual Educa	11
7 Signalement.....	11

1 Verder zonder Ton Wolf

Ton Wolf tijdens ECOIS-workshop 13 april 2011

Op 4 september 2011 is Ton Wolf overleden. De eerste drie jaren van Ecois zijn nauw verweven met de laatste drie jaren van Ton Wolf. Voor die tijd hadden we telkens als we elkaar spraken weer andere mooie ideeën voor gezamenlijke projecten op het gebied van onderwijs en ict. Maar in 2008 in de aanloop naar een twinning-aanvraag viel alles opeens op zijn plaats.

We zagen dat er in Suriname al tientallen vaak zeer lokale projecten en projectjes op het gebied van onderwijs & ict plaatsvonden. Waarom moesten wij daar zo nodig weer een aan toevoegen? Was het niet veel beter om juist de kennis en kunde uit die projecten bij elkaar te brengen, om een klein instituut op te zetten van waaruit je aan een stroom van projecten een nuttige bijdrage zou kunnen leveren? Contact met de praktijk, contact met de theorie en contact met het beleid!

Onze twinning-aanvraag werd gehonoreerd. IOL, Sofos en SLO kregen de middelen om samen een haalbaarheidsstudie naar een Expertisecentrum Onderwijs & ICT uit te voeren. Goed nieuws, dus! Alleen dat vervelende bloedvlekje op Ton zijn overhemd net op de dag van diploma-uitreikingen en een tijdje later wéér. Huidkanker was het. Dat was een domper op de vreugde. Kom op, zei Ton, het is nog lang geen tijd om grafornamenten te gaan uitzoeken.

Van maand tot maand zetten we stappen op weg naar Ecois en later vanuit Ecois; ups en downs, maar de trend was up. Van maand tot maand ontwikkelde Ton zijn ziekte zich; ups en downs, maar de trend was down. Een kans van een op vijf dat ik over een jaar nog leef, zei Ton. Weer een dreun. Maar weer zei Ton: Kom op, statistisch lijkt dat veel erger dan het is.

En we gingen door. Telkens bouwden we Ecois een stukje verder op met nieuwe samenwerkingsverbanden, activiteiten en contacten. Telkens leverde Ton een stukje van zijn gezondheid in. Soms deed hij volop mee, op andere momenten viel hij plotseling uit. Dan had hij zijn dag niet, of moest hij weer eens het ziekenhuis in.

Na drie jaar en vijftien operaties was het over. Vanaf dat moment ging het alleen maar bergaf. Hoe gaan we dat aanpakken, vroeg hij nog over ons ATM-project, een week voor zijn dood. Maar ook, hoe moet dat nou verder met Ecois. Maak je geen zorgen, Ton, het zaadje is geplant. Hij knikte.

2 Verder zonder IOL?

De relatie tussen ECOIS en IOL is onduidelijk. De vorige IOL-directeur vond weliswaar dat de overheid Ecois zou moeten subsidiëren, maar was ook bereid om zo lang die subsidie uitbleef als IOL een bescheiden bijdrage te leveren. De vernieuwing die van Ecois uitging zou ook haar uitstraling hebben op IOL, zo was zijn redenering. De nieuwe dagelijkse leiding ziet dit anders.

Bij het vertrek van de vorige IOL-directeur heeft MINOV een Coördinatieteam IOL ingesteld. Ecois heeft daar in augustus zijn concept werkplan voor het studiejaar 2011/2012 ingediend. Besluitvorming heeft helaas nog niet plaatsgevonden.

3 MINOV-examens 2011 staan online

Ecois heeft de MINOV-examens van 2011 mét antwoorden op zijn website geplaatst. Nieuw is dat de talrijke bestanden nu ook gecombineerd als zip-bestanden te downloaden zijn. U vindt alles op de pagina MINOV-examens op <http://www.ecoisonline.org>.

Dankzij de medewerking van het MINOV-Examenbureau kan Ecois al enkele jaren de GLO-6 toetsen en de (her)examens voor MULO, HAVO en VWO op zijn website publiceren. Uiteraard ontbreken ook de correctiesleutels niet. De verzameling is de afgelopen dagen uitgebreid met alle materiaal uit 2011. De verzameling MINOV-examens op <http://www.ecoisonline.org/course/view.php?id=46> omvat intussen al vijf opeenvolgende jaren, 2007 t/m 2011.

Om de groeiende hoeveelheid bestanden overzichtelijk te houden, heeft Ecois zijn website anders ingedeeld. Op de bladzijde MINOV-examens vindt u nu hyperlinks voor elk schooltype, voor elk jaar uit de reeks 2007-2011. Kijkt u daarop dan komt u in een mapje met alle bestanden voor het betreffende schooltype en jaar. Bezoekers kunnen de bestanden waarin zij geïnteresseerd zijn een voor een aanklikken en downloaden. Nieuw is dat onderaan in elk mapje een zogenaamd Zip-bestand staat. Daarin zitten alle bestanden op een compacte manier samen gearriveerd. Wilt men veel bestanden uit een mapje downloaden, dan gaat dat sneller en minder omslachtig door het zip-bestand te downloaden en op de eigen PC weer uit te pakken.

4 ICT workshop voor leerkrachten basisscholen Para

Eendaagse Workshop "Technologische Ontwikkeling voor Leerkrachten van het Gewoon Lager Onderwijs", District Para, 14 november 2011 (Foto ATM)

Website ATM 15 nov. 2011: "Het toepassen van technologie in het onderwijs is wereldwijd een snel groeiend proces. In ons land wenst het ministerie van ATM het toepassen van technologie al op de scholen te stimuleren door onder andere het gebruik van ICT in het onderwijsproces een krachtige impuls te geven. Dit is de reden waarom het ministerie op maandag 14 november, in samenwerking met ander partners een eendaagse workshop organiseerde voor de leerkrachten van het Gewoon Lager Onderwijs (GLO) in het district Para. De goed opgekomen leerkrachten werden tijdens de workshop bekend gemaakt met de verscheidene mogelijkheden die ICT het onderwijs kan bieden. De workshop werd verzorgd door deskundigen van het Expertisecentrum Onderwijs en ICT Suriname (ECOIS). Aan het eind van deze workshop kregen alle deelnemers een memory stick mee met alle informatie van de workshop er op. In het komend jaar zullen de districten Marowijne, Brokopondo en Nickerie ook worden aangedaan. De andere partners die samen gewerkt hebben aan deze workshop waren: het Minov, Telesur en de Stichting Studenten Ontwikkeling en Educatie Para (STOEP). Verder was deze workshop niet mogelijk geweest zonder de medewerking van het ministerie van LVV, de DC van Para en DNA lid dhr. Panka."

Ecois had van ATM de opdracht gekregen om het programma voor bovenstaande workshop te ontwikkelen, een memory-stick vol informatie en software samen te stellen en de trainers te leveren. De dag begon met een plenair gedeelte met diverse welkomstwoorden en daarna de Ecois-trainers Lucenda Plet, Marco Ligtoet en Pieter van der Hijden. Zij maakten elk met drie afbeeldingen aan het publiek duidelijk wat ict in hun professionele en persoonlijke leven betekende. Dat leverde drie heel verschillende voorbeelden op.

Vervolgens trok het gezelschap in drie groepen langs verschillende ruimtes waar parallelsessies plaatsvonden: een monitor-sessie, een brandende-vragen-sessie en een praktijksessie.

In de monitor-sessie gingen de deelnemers vooral individueel aan de slag met het aanduiden van hun huidig ict-gebruik in de les, bij de lesvoorbereiding, bij de onderwijsorganisatie en daar omheen. Hoewel sommige deelnemers nog nooit een computer hadden aangeraakt, hadden de meesten wel

wat ervaring met lesvoorbereiding, maar vrijwel niemand met het gebruik tijdens de les. Gewoonweg omdat de spullen er niet zijn.

De sessie "brandende vragen" was groepswork. Ruim een uur was men intensief in de weer met een vijftal vragen. Opvallende uitkomsten hier: Veel ideeën om zelf het initiatief te nemen om ict in het onderwijs te kunnen financieren. En verder: alom de overtuiging dat ict belangrijk is voor het onderwijs; ook bij collega's die persoonlijk niet zo in computers geïnteresseerd zijn.

De praktijk-sessie liet onbedoeld zien hoe weerbarstig de praktijk kan zijn. Het computerlokaal kreeg namelijk de ene stroomstoring na de andere te verwerken. Jammer, maar toch kwam de boodschap over dat ict veel meer is dan alleen MS-Word. Geweldig vonden sommigen het gebruik van Powerpoint en een beamer. Bedenk eens hoeveel uren per jaar je nu met je rug naar de klas staat om het bord vol te schrijven. Dat hoeft niet meer! Een eye-opener was het gebruik van Excel bij het voorbereiden van een schoolfeest. Hoe handig om alles netjes in een tabel te zetten en vervolgens zo met de getallen te spelen dat je binnen je budget blijft. Voor wie het zelf wil proberen: Download de instructie voor deze sessie vanaf <http://www.ecoisonline.org> (homepage, helemaal rechtsonderaan het linkje "Download") of klik hier: <http://www.ecoisonline.org/mod/resource/view.php?id=1706>.

De dag sloot ook weer plenair met een korte rapportage uit de parallelsessies. Daarna werden de deelnemers nog één keer aan het werk gezet bij het maken van een ict-woordenboek (waarover een volgende keer méér).

De deelnemers kregen een exclusieve memory-stick vol handreikingen, handige boekjes, nuttige links en software mee, én uiteraard een certificaat.

5 Achtergrond: digitale schooladministratiesystemen, -leerlingvolgsystemen en elektronische leeromgevingen

Ecois wil u voortaan regelmatig een compact achtergrondartikel aanbieden. We proberen daarin kort en krachtig en onafhankelijk van leveranciers een bepaald onderwerp voor u te duiden. We beginnen met (geautomatiseerde) "Schooladministratiesystemen, leerlingvolgsystemen en elektronische leeromgevingen", begrippen waar je de laatste tijd ook in Suriname regelmatig over hoort spreken. Leveranciers beloven u gouden bergen en, toegegeven, sommige praktijkervaringen zijn heel positief. Hoe zit dat nou?

5.1 Inleiding

Een school is een complexe organisatie. Ze heeft te maken met honderden leerlingen en idem ouders/verzorgers, tientallen docenten, lokalen, apparaten, installaties, boeken, verbruiksmaterialen, financiën, leerdoelen, leerplannen, leermaterialen, leeractiviteiten, toetsen, repetities, correcties, cijfers, rapporten en andere feedback. Zelfs zonder dat nog maar iemand iets geleerd heeft, valt er al heel veel te administreren! Bovendien wil je niet alleen zaken vastleggen, maar ook vergelijken met eerder opgestelde plannen, begrotingen of streefcijfers, periodiek in de gaten houden of alles goed gaat en zo nodig bijsturen. Tenslotte wil je door al deze informatie heen kunnen kijken om nieuw beleid voor te bereiden en zijn er altijd hogere machten (bestuur, overheid) die rapportages verwachten en met wensen en richtlijnen komen. Hoe fantastisch zou het niet zijn als dit alles via een druk op de knop uit de computer zou kunnen rollen!

Jammer, maar dat beloofde land bestaat nog niet. Er bestaan wel deeloplossingen, die al dan niet interessant kunnen zijn:

- een digitaal **schooladministratiesysteem** is een hulpmiddel voor de administratieve medewerkers en het schoolhoofd; het gaat over mensen, spullen, gebouwen, geld, rapporten, mailings en dergelijke;
- een digitaal **leerlingvolgsysteem** is vooral een hulpmiddel voor de leerkracht; via toetsen wordt de ontwikkeling van leerlingen gemeten, de voortgang bijgehouden en worden nieuwe doelen gesteld; soms ligt de nadruk meer op toetsen los van de leermethode, soms meer op het ondersteunen van een bepaalde leermethode;
- een **elektronische leeromgeving** is voor de leerkrachten een hulpmiddel om leermaterialen en leeractiviteiten te ontwikkelen en klaar te zetten en voor de leerlingen een hulpmiddel om die leermaterialen tot zich te nemen en om individuele of gemeenschappelijke leeractiviteiten uit te voeren.

5.2 Schooladministratiesysteem

Het is zeker de moeite waard om eens door een brochure over een schooladministratiesysteem te bladeren of een demonstratie van een dergelijk systeem mee te maken. Het prikkelt de fantasie om te zien wat in principe allemaal mogelijk is. U heeft bovendien de keuze uit tientallen Nederlandstalige systemen, sommige speciaal voor het Nederlands taalgebied ontwikkeld, andere voor de internationale markt, maar met een versie in de Nederlandse taal. In Vlaanderen hoor je vaak schoolonline.be als voorbeeld noemen, in Nederland Magister. Internationaal is OpenSIS

bekend, een commercieel systeem dat desondanks open source is en waarvan een zogenoemde community-editie gratis beschikbaar is.

Zou dit ook iets voor Suriname zijn? Zonder meer, maar bezint eer ge begint:

- Sommige systemen zijn klein begonnen en in de loop der jaren organisch meegegroeid met de wensen van klanten. Het gevolg is dat zo een systeem wel veel kan, maar eigenlijk een onoverzichtelijke warboel is. Het is als een bouwwerk waar nooit een architect aan te pas gekomen is. Dat werkt niet prettig en iedere ingreep haalt een hoop overhoop en is daardoor kostbaar.
- Veel systemen zijn ontwikkeld voor één bepaald schooltype, bijv. de Nederlandse basisschool. Prettig dat zo een programma in het Nederlands met u communiceert, maar in het Surinaamse GLO zijn andere gegevens belangrijk om vast te leggen en zijn andere overzichtjes en rapportages gewenst. Ook is het aantal mensen dat goed met computers overweg kan veel kleiner en heeft echt nog niet iedereen zo een apparaat de hele dag tot zijn/haar beschikking. Uiteraard kunt u een systeem aan uw wensen laten aanpassen, maar dat wordt al gauw een kostbare "verbouwing".
- Bijna alle systemen werken met "closed source code", dat wil zeggen dat de programmacode afgeschermd is. U kunt daardoor nooit (laten) nagaan hoe het systeem exact werkt en hoe uw gegevens daarbinnen georganiseerd zijn. Dat kan problemen geven op het moment dat u ooit op een ander administratiesysteem wil of moet overstappen.

Vergelijken we een papieren schooladministratie met een digitale, dan kan een goed opgezette digitale schooladministratie veel tijd besparen en de kwaliteit van beheer en bestuur van de school verbeteren doordat nagenoeg zonder extra moeite tijdig actuele en eenduidige informatie beschikbaar komt.

5.3 Leerlingvolgsysteem

Een leerlingvolgsysteem is gericht op het volgen van de ontwikkelingen van de individuele leerlingen, het signaleren van aandachtspunten en het eventueel plannen van acties. We noemen hier twee voorbeelden:

- LOVS - Cito Volgsysteem Primair Onderwijs (LOVS); dit is een volgsysteem dat los staat van de leermethode;
zie http://www.cito.nl/onderwijs/primair%20onderwijs/cito_volgsysteem_po.aspx.
- HOREB-PO - leerlingvolgsysteem dat hoort bij ontwikkelingsgericht leren volgens HOREB (Handelingsgericht Observeren, Registreren en Evalueren van Basisontwikkeling);
zie www.horeb-po.nl.

Zou dit ook iets voor Suriname zijn? Dat kan mits de toetsen "gelokaliseerd" worden, d.w.z. aangepast aan de lokale Surinaamse situatie. Gelukkig zijn dergelijke toetsen niet "hard" in de programmatuur ingebakken en daardoor relatief eenvoudig aan te passen of te vervangen.

Blijkt na onderzoek dat er geen geschikt digitaal volgsysteem voor Suriname te vinden is, dan is het mogelijk om er zelf een te ontwikkelen, bijvoorbeeld op basis van de toets- en rapportage-functies zoals die voorkomen in een elektronische leeromgeving.

Voor HOREB-PO bestaat concreet vergelijkingsmateriaal over de waardering van leerkrachten voor de papieren versus de digitale versie. Hoewel de leerkrachten voor sommige onderdelen liever de papieren versie gebruiken, zijn ze vrijwel unaniem positief over de digitale vorm. Zie het boekje "Een digitaal klassenboek; opbrengsten van een digitaal leerlingvolgsysteem voor het ontwikkelingsgericht onderwijs" dat verslag doet van een onderzoek hiernaar ([http://www.impress.nl/klanten/kennisnet/images/downloadartikel/Nr. 29 Een digitaal klassenboek.pdf](http://www.impress.nl/klanten/kennisnet/images/downloadartikel/Nr.29.Een.digitaal.klassenboek.pdf)).

5.4 Elektronische leeromgeving

Een elektronische leeromgeving is een combinatie van een auteursomgeving, een beheersysteem van leermaterialen, een leerlingadministratie, en de eigenlijke leeromgeving waar leerkrachten/begeleiders en leerlingen mee werken:

- in de auteursomgeving kan een docent/ontwikkelaar leermaterialen en individuele en samenwerkende leeractiviteiten aanmaken, importeren en bewerken en binnen een cursus arrangeren,
- via het beheersysteem van leermaterialen worden deze gearchiveerd en wanneer nodig geactiveerd,
- met behulp van de leerlingadministratie krijgen leerlingen toegang tot de leeromgeving en meer in het bijzonder tot een bepaalde cursus,
- in de eigenlijke leeromgeving nemen de leerlingen het leermateriaal tot zich en voeren ze individuele en samenwerkende leeractiviteiten uit die begeleid en beoordeeld worden door de leerkracht.

Een voorbeeld van een elektronische leeromgeving is het gratis en open source systeem Moodle. Binnen Moodle heeft een leerkracht veel vrijheid om een eigen pagina met materialen en activiteiten voor een lesvak samen te stellen. Je krijgt als het ware een uitgebreide kralendoos waarmee je naar eigen inzicht een kralensnoer kunt rijgen.

Zou dit ook iets zijn voor Suriname? Zeker, een elektronische leeromgeving vergemakkelijkt de communicatie tussen leerlingen en leerkrachten, versoepelt het distribueren van leermaterialen en maakt nieuwe vormen van leren en samenwerken mogelijk. Ze kan klassikaal gebruikt worden of buiten de klas (huiswerk) of zelfs als vorm van afstandsonderwijs. In Suriname maken AdeKUS, FHR, IOL en PTC gebruik van een elektronische leeromgeving, ook de Ecois-website is in feite een elektronische leeromgeving. In al deze gevallen gaat het om Moodle.

5.5 Tot slot

Er zit wel wat overlap tussen de verschillende systemen; ze hebben bijv. allemaal wel een lijst met leerlingen en cijferboekjes. Om te voorkomen dat dergelijke gegevens en hun mutaties telkens in meerdere systemen moeten worden ingevoerd en/of bijgehouden, is het van belang dat de systemen onderling automatisch gegevens kunnen uitwisselen. Ook proberen sommige systemen terrein te veroveren door te claimen dat ze een totaaloplossing bieden. In de praktijk valt dat vaak tegen.

Hoe dan ook, er komt veel kijken bij het invoeren van een digitale schooladministratie, digitaal leerlingvolgsysteem of elektronische leeromgeving. Er vallen geen standaard recepten te geven, terwijl ad hoc beslissen fataal kan uitpakken. Een projectaanpak met goed afgebakende fasen en fase-overgangen biedt o.i. de meeste kans op succes.

6 Nieuwe ontwikkelingen in Suriname

6.1 BEIP zet nieuw kleutermateriaal online

BEIP heeft op de MINOV-website het nieuwe leermateriaal voor het kleuteronderwijs gepubliceerd. Op de website van het ministerie vindt u onder "Samenwerking" een hyperlink naar een bladzijde over het Basic Education Improvement Program. Daar treft u de Handleiding Spelend Leren aan en verder het Bronnenboek, praatplaten, ontwikkelingsplaten, themaboeken en beeldschriftjes, zowel voor de 4- als voor de 5-jarigen.

6.2 Centrum voor Nascholing Suriname van start

Op 11-11-11 heeft Minister Sapoen van Onderwijs het Centrum voor Nascholing Suriname (CENASU) geopend. Het centrum biedt leerkrachten, schoolhoofden, MINOV-medewerkers, kortom iedereen die professioneel betrokken is bij onderwijs en training, een uitgebreid pakket aan trainingen aan om professioneel en up-to-date te blijven.

Ecois is uiteraard zeer geïnteresseerd in dit nieuwe centrum. Als je onderwijsmensen in het hele land wilt kunnen bedienen, kun je volgens ons niet om vormen van modern afstandsonderwijs heen. Bovendien weten we dat veel leerkrachten behoefte hebben aan nascholing op het gebied van ict. Zelfs al je goed overweg kunt met computertoepassingen zoals MS-Office, dan is toch het combineren van je vakkennis met didactiek én ict, zeg maar digitale didactiek, weer een vak apart.

6.3 Bijscholen leerkrachten binnenland actueel

Ruim een jaar geleden schreven Ton Wolf en Pieter van der Hijden van Ecois op verzoek van Bureau Onderwijs Binnenland van MINOV een technisch projectvoorstel voor het bijscholen van leerkrachten in het binnenland middels modern afstandsonderwijs. Het ging hierbij om een proefproject in Boven Suriname met de eerstejaarsvakken Nederlands en Opvoedkunde uit de Avondopleiding voor Leerkrachten. Het rapport verscheen net na de verkiezingen toen veel zaken rond onderwijsbeleid nog niet "in place" waren. Onlangs heeft Minister Sapoen aan Ecois gevraagd om het voorstel te komen toelichten. MINOV onderzoekt nu in hoeverre het kan worden uitgevoerd.

U vindt het Technisch Voorstel op onze website op <http://www.ecoisonline.org>, rechterkolom of klik hier:

http://www.ecoisonline.org/file.php/1/downloads/2010/Technisch_voorstel_25jun10.pdf.

6.4 Fab Lab Suriname komt dichterbij

Na enkele jaren van praten begint er schot te komen in de oprichting van een Fab Lab voor Suriname. Het bouwrijp maken van het terrein voor de toekomstige Spang Campus is begonnen.

Het Fab Lab concept is afkomstig van Prof. Neil Gershenfeld, directeur van het Center for Bits and Atoms van het Massachusetts Institute of Technology (MIT). Het gaat om een werkplaats zo groot als een flink klaslokaal die voorzien is van allerlei productiemachines (bijv. een lasercutter). Al deze machines zijn digitaal, dus via de computer, aan te sturen. Sommigen beweren al dat Fab Labs "the next big thing" in e-learning zijn. Je gebruikt de computer niet meer alleen om informatie te verwerken, maar uiteindelijk ook om tastbare "dingen" te maken.

Over de hele wereld zijn intussen al meer dan 100 Fab Labs actief, zowel in ontwikkelingslanden als in de zogenoemde ontwikkelde landen. Ze bieden laagdrempelige toegang aan het publiek, schoolklassen en buurtgroepen, maar ook aan individuele uitvinders, crafters, innovatieteams uit bedrijven, onderzoekers van universiteiten. Fab Labs zijn sterk op uitwisselen en van elkaar leren gericht en hebben daarom onder meer een open videoverbinding met elkaar en met het MIT.

In Suriname werken verschillende organisaties waaronder Spang Makandra aan de opzet van een Spang Campus, een terrein waar een aantal culturele, creatieve en ict-bedrijven gevestigd gaat worden. De nabijheid tot elkaar moet bevruchtend gaan werken. Ook een Fab Lab hoort daarbij en omdat dat in Suriname nog niet bestaat, zal het worden opgericht. Waag Society uit Amsterdam heeft zelf al jaren een Fab Lab en hielp mee bij het opzetten van Fab Labs in verschillende andere landen, waaronder recent in Indonesië. Waag gaat ook in Suriname helpen. Na jaren van voorbereiding is het bouwrijp maken van het Spang Campus terrein begonnen.

Ecois is tot nu toe indirect bij dit alles betrokken. Ecois-medewerker Pieter van der Hijden bracht de verschillende organisaties rond Fab Lab Suriname bij elkaar en is mede-oprichter en voorzitter van de International Fab Lab Association.

6.5 Virtual Educa

De Organisatie van Amerikaanse Staten (OAS) houdt haar jaarlijkse vergadering van regeringsleiders op 1 en 2 maart 2012 in Suriname. Parallel daaraan vindt al enkele jaren het evenement "Virtual Educa" plaats. Ook dat gaat van 29 februari t/m 2 maart 2012 in Suriname plaats vinden. Dat betekent dat dit evenement voor het eerst in de Caraïben en in een niet-Spaanstalig land plaats vindt. MINOV is nauw betrokken bij de voorbereidingen.

7 Signalement

- [Vier in balans monitor 2011 verschenen](#) - Het gebruik van ict in het onderwijs in het primair-, voortgezet-, en middelbaar beroepsonderwijs is de afgelopen jaren vanzelfsprekend geworden. Dat laat de Vier in Balans Monitor 2011 van Kennisnet naar de stand van ict-gebruik in het onderwijs zien. Ict maakt het onderwijs efficiënter, effectiever en aantrekkelijker. Maar de aanschaf van computers of digiborden leiden niet zonder meer tot kwaliteitsverbetering. Het rendement van ict hangt nauw samen met de aanwezigheid van een leraar die samenhang weet

aan te brengen tussen de leerinhoud, de ict-toepassing en de leerling. De Vier in Balans Monitor is een jaarlijkse uitgave van Kennisnet en geeft inzicht in de stand van zaken met betrekking tot ict gebruik in het onderwijs. Daarbij is vooral aandacht voor de opbrengsten van ict in het onderwijs.

- [Wat weten we over ict en rekenen in het basisonderwijs](#) - Deze publicatie gaat over digitaal materiaal voor rekenen op de basisschool. Er zijn steeds meer rekenprogramma's beschikbaar, voornamelijk programma's om sommen mee te oefenen en te automatiseren, maar ook programma's waarbij leerlingen zelf op zoek gaan naar oplossingen van rekenvraagstukken. Maar lang niet alle programma's blijken even effectief.
- [Wat weten we over webquests](#) - Webquests zijn leerzame speurtochten op internet. Hiermee verwerven leerlingen niet alleen kennis over een specifiek onderwerp, maar ze leren ook informatie te verzamelen, beoordelen en verwerken in relatie tot een zoekvraag. Bij een webquest werken leerlingen samen aan betekenisvolle opdrachten en gaan actief op zoek naar antwoorden. Webquests bestaan al sinds de jaren negentig, maar hebben opvallend genoeg nauwelijks hun weg gevonden naar de methodes. Ze staan een beetje bekend als ouderwets, maar dat is niet terecht. Zeker met de opkomst van QR-codes en nieuwe mobiele technologieën zoals augmented reality, ontstaan er inspirerende mogelijkheden om innovatieve technologie te verbinden aan een werkwijze die gebleken effectief is voor leren.
- [Zes voordelen van ict voor het mbo: Prestaties • motivatie • zelfstandig werken • differentiatie • onderwijstijd • toetsing](#) - De onderzoekers komen tot zes typen opbrengsten van ict, die passen bij het mbo en door betrokkenen ook herkend en ervaren worden. Soms gaat het meer om hoopvolle verwachtingen, soms ook om daadwerkelijk vastgestelde resultaten. Deze inzichten zijn relevante bijdragen aan de bewijskracht voor de meerwaarde van ict in het beroepsonderwijs. Daarnaast geeft het onderzoek een mooi beeld van de manier waarop docenten in het mbo ict inzetten en wat ze daarvan verwachten.
- [Opbrengsten van EXPO; tien experimenten met ict in het primair onderwijs](#); Publicatie van Kennisnet die voor tien experimenten met ict in het primair onderwijs de cyclus van inspiratie, existentie, perceptie en evidentie beschrijft én de positieve, negatieve of neutrale resultaten.
- [Kinderpleinen](#) - Portal voor kinderen van 1 - 13 jaar, vrij van porno en geweld.
- [Kennisnet Kids](#) - Kennisnet biedt via de website <http://kids.kennisnet.nl> een veilige speel- en ontdekkingomgeving voor kinderen in de basisschoolleeftijd (kleuters + GLO).
- [Kennisnet Leren Vernieuwen](#) - De startpagina van Kennisnet voor het basisonderwijs.
- [E-learning for Kids](#) | Gratis onderwijs voor kinderen van 5-12 jaar. Gratis games voor allerlei schoolvakken.
- [Gratis NL computercursussen over Office applicaties](#) - Excel, Word, Powerpoint, enz. - Deze Vlaamse website bevat een twintigtal gratis cursussen in de Nederlandse taal over tal van populaire softwarepakketten, onder andere MS-Word, MS-Excel en MS-Powerpoint.
- [Nederlandse schoolexamens als oefenstof](#) - Op deze website staan veel Oefenexamens VWO, HAVO en VMBO, maar ook lesmateriaal, samenvattingen en mogelijkheden om met andere scholieren contact te leggen.